Государственная библиотека СССР им. Ленина

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

Свет Лрадувл 1923 шера дезз

Советски Союза Коммунистически парти Нохч-Іалгіай АССР Лаххенарча Совета Министрий Советен орган. Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

№ 119 (2848). Шоатта, 14 декабрь, 1963 шу. Мах 2 кеп.

КОММУНИЗМ БАХЬАН

9 декабре Москве, съездий Кремлевски Дворце болх бе йолаелар КПСС ЦК Пленум. Талламат бокхча лоархІам болаш дешаш дар Пленуме дийцаш. Советски наха дечцира къовбалъяь тІаийпар КПСС ЦК Хьалхарча секретара, СССР Министрий Совета Председателна новкъосташ Н. С. Хрущева яь «Химически промышленность сихха дегІайолаяр — юртбохаама производство айпра а лоархІамера хьалха яха доклад.

Шозина дага доагрІача тайпара, аьлар Н. С. Хрущева шен доклад еш, съезда решенешкъа Программа тІа а белгалдаьккхар. партен халкъен керттера экономически декъар коммунизмна материально-технически база хьелера хилар.

Цундухьа партен халкъон цахьдаш йоахко ю халкъа боахама лоархІамера доакъош сихгІа дегІадоадалара.

Новкъоста Н. С. Хрущева белгалдаькъар ший доклада тІа вай мехко даьха толамаш уьях тІехьхьарча ший шера, 1,7-за дегІаенай Советски Союза промышленноста вала продукци, шозза хІана енаяш аьна лакхьенна кхьаьсарча оьсарле.

Доккхий толамаш даьлад юрта боахаме а, 1953 шерачул соахка духхагІа айіадо: ялат— 1,8-за, дуьх — 2,4-за, шура— 2,7-за, буьш — 3,2-за, шекара свекла — шозза хІана айіаш дьяна, боамби — 12 процент.

Ишта белгалдаьккхад доклада тІа пачхьалкъехено продукташ, кьаьстта а хьайбай продукташ, кийчьера структура тІоагІа хуьцьена хилар.

Нах чубаха цІенош хьаделга а тІоагІа дегІаленад. Хьара шера хьалду ших чубаха цІенош лаьрхІача Советски Союзо тІехьалитад эггара тІоагІа. тІа дегІадаьхха гарантациехически мехкаш. Уьх тІехьхьарча 10 шера кердача цІенош. Цу базха хайнад, хІара шозаш цІенош тоа а даьд 108 миллион саго — Советски Союзе бахача кийсса ахаш хІана бан аьнна болча наха.

Цу тайпара доккхий толамаш даьхад вай мехка къьхьегамхошца. Цхьабаьхьа, дІахо ехоачашце деза декхарш кхы а доккхагІа да. Уж толамца ехоачашдара цахаддаш гучахха еза керда торонаш.

Парте кьаьстта тІоагІа йоахо ешдар да, производства экономически эффективность лакъьяр. Шоера никъ бала бе за вай техника эггара прогрессивнегІа долча лостамашта а берригача халкъа боахама лоархІамегІарча доакъошта а. Цу тайпарна доакъоех цаІ я химически промышленность. Уьх тІехьхьара перспика ІенІаманех техникаиен эггара кердагІа карагІдьнаираца, деймехка а доахоп дехьача а практико тІа-тІа духхагІа гучайбох химически индустре дегІаухьаш йола политикальни торонаш, дахьбу общеста производительни инзаш дегІаухьара цун лоархІам.

Химически промышленность сихха дегІайолаяра доклада тІа белгалдаьхьача тІулакхаша йиш кулийтарш халкъа боахам тІоагІа айбе, къьаьсташ юрта боахами халкъа ша товараш, къахаш санна дола, вахара лоархІамера доакъош а айдеш.

Химически промышленноста арахеча валови продукци 1963 шера 8 миллиард сом маьха хиннаяле, хІанз дерзІ 1965 шера ша из 10,5 миллиард сомага кхоачае. хІаьта 1970 шера — 24—26 миллиард сомага. Духьхьал цу масало хьагоіт вай хьамсарча парте дІахо халкъа боахам дегІайболаябара, советски наьха хьал-торо лаккхара мел тІоагІа йоахко ю.

Доазол дехьарча кепи йоазно а тІехь белгалдоакхх КПСС ЦК декабрьски Пленуме дийца дешаш, уж эггара хьалха машарех халкъа хьал-торо дехьхьяри дешаш долча. Тахан уьх номер тІа оаза кепа тох цу хькъехь йола материалаш.

Пленуме дийцача дешаша геттара тІоагІа деташ ураготалаь ба Нохч-ГІалгІайчен къьаьсташ. Цу тІехь болх бешхьа ехоачашдара цахаддаш гучахха еза керда торонаш.

Парте кьаьстта тІоагІа йоахо ешдар да, производства экономически эффективность лакъьяр. Шоера никъ бала бе за вай техника эггара прогрессивнегІа долча лостамашта а берригача халкъа боахама лоархІамегІарча доакъошта а. Цу тайпарна доакъоех цаІ я химически промышленность. Уьх тІехьхьара перспика ІенІаманех техникаиен эггара кердагІа карагІдьнаираца, деймехка а доахоп дехьача а практико тІа-тІа духхагІа гучайбох химически индустре дегІаухьаш йола политикальни торонаш, дахьбу общеста производительни инзаш дегІаухьара цун лоархІам.

Химически промышленность сихха дегІайолаяра доклада тІа белгалдаьхьача тІулакхаша йиш кулийтарш халкъа боахам тІоагІа айбе, къьаьсташ юрта боахами халкъа ша товараш, къахаш санна дола, вахара лоархІамера доакъош а айдеш.

Шоайа дага доагрІача тайпара, аьлар Н. С. Хрущева шен доклад еш, съезда решенешкъа Программа тІа а белгалдаьккхад. партен халкъен керттера экономически декъар коммунизмна материально-технически база хьелера хилар.

Цундухьа партен халкъон цахьдаш йоахко ю халкъа боахама лоархІамера доакъош сихгІа дегІадоадалара.

Новкъоста Н. С. Хрущева белгалдаьхьар ший доклада тІа вай мехко даьха толамаш уьях тІехьхьарча ший шера, 1,7-за дегІаенай Советски Союза промышленноста вала продукци, шозза хІана енаяш аьна лакхьенна кхьаьсарча оьсарле.

Доккхий толамаш даьлад юрта боахаме а, 1953 шерачул соахка духхагІа айіадо: ялат— 1,8-за, дуьх — 2,4-за, шура— 2,7-за, буьш — 3,2-за, шекара свекла — шозза хІана айіаш дьяна, боамби — 12 процент.

Ишта белгалдаьккхад доклада тІа пачхьалкъехено продукташ, кьаьстта а хьайбай продукташ, кийчьера структура тІоагІа хуьцьена хилар.

Нах чубаха цІенош хьаделга а тІоагІа дегІаленад. Хьара шера хьалду ших чубаха цІенош лаьрхІача Советски Союзо тІехьалитад эггара тІоагІа. тІа дегІадаьхха гарантациехически мехкаш. Уьх тІехьхьара перспика ІенІаманех техникаиен эггара кердагІа карагІдьнаираца, деймехка а доахоп дехьача а практико тІа-тІа духхагІа гучайбох химически индустре дегІаухьаш йола политикальни торонаш, дахьбу общеста производительни инзаш дегІаухьара цун лоархІам.

Химически промышленность сихха дегІайолаяра доклада тІа белгалдаьхьача тІулакхаша йиш кулийтарш халкъа боахам тІоагІа айбе, къьаьсташ юрта боахами халкъа ша товараш, къахаш санна дола, вахара лоархІамера доакъош а айдеш.

КЕНИ ШИЙ ЛОІАМЕ ХИЛАРА ЛОВЦА БОАККХ Н. С. ХРУЩЕВА

Кени ший лоіаме хилар аІаккхайкадарца дийзза ловца боаккхаш Кене премьер-министрга Джомо Кениатага послани яхьийтай СССР Министрий Совета Председателна Н. С. Хрущева.

Ший къаман кортамукъале якхарах ший лоіаме хиларан Кене халкъо доаттабеча турпалча кьонсаме дог-уйла цунна долаш массара а хинна советски нах, йоах посадане тІа, уж цІенача дагара гІалбаха ба ший лоіаме пачхьалкъехь дегІаахара новкъа кенийаш бовларах.

Советски правительства чІоагІга дІакхайкаду Кени ший лоіамен суверенниц паччалкъехь хиларе ше бакъьегІа, цунна дипломатически гІулакхаш оттаде а посольствай боараме дипломатически вакалаш дІа-яха бахийта а ше кийча хилар.

(ТАСС).

Пленума сийна

МОСКВА. Химически промышленносте предприятештен керда хьалъеча гІишлоштен йоккха квалификаци йола специалисташ кийчбу Д. И. Менделеева цІерахьа Московски химико-технологически институто. Уьхаза дешаш ба мехха массе а Союзни республикерин дунен тІарча дуккхача паччахьалкъехенашкарен студенташ. Дийша баьнначул тІехьагІа ваІ Дахьен массе мийлете баьхаш де гІоргба къона инженераш-химикаш.

Сурта тІа: Турзменера баьхка 4-на курса студенташ, пластически массаш чакхйоахача технологе даькъе хургбола специалисташ Флора Баллыеваи (Ашхабад) Овез Атдаеви (город Мары) органически синтеза практически занятешка.

Н. Кулешова сурт, ТАСС фотохроника.

МЕХКДАЬТТАХОЙ ТОЛАМ

КПСС ЦК декабрьски Пленума сийна тІаийца социалистически декхараш дизза хьоачаш а деш 16 декабре мехкаьттен газ якхара шера план хьоачашьцьяй «Грознефтя» объединене мехкдаьттахоша. Ер шу чакхдаладеш хьа Российски Федераце фонде даькъа а лоацаш планал совгІа бІаьш азараш тоннаш мехкдаьттан итташ миллионаш кубометараш газ яккха дош деннад тха коллективо.

Уж кьаьсгача толамаш даха вІашТіехьдьяьнна тха болхлоцеи специалистаеш творчески дика кьаьхьегарах. Мехкдаьтта промышлашка, буруь деттача конторашка, кхыча предприятешка техникен технологии эргайахаш тоаеш. кердалларш балха юкъеъехьарах ди тІехьа совдувл коллективацарча болхлой хьинар.

Грозненски специалистий предложенеи пай мехка эггара хьалха медови хьисанне мехкдаьтта доакххарглоладш кегда технологи балха юкъейихьай.

Ишта кьаьхьегарах семидетка йолаелча день мехкдаьтта дакхар шоозшеи, мехкдаьттанара хьайоагІа газ 5-зеи алсамъьяннай, хІаьта кьаьхьегарна овсарле шозза лакхьеннай, арахецара продукцера дІабода мах иззад доахбеннад.

Хьалхкхача латта дехьарашТіехьхоачашдеш кьаьстта дика кьаьхьйагІа «Малгобекнефта» і-ча промысла нн. Тхостован, Шмеделан кулгалдеча мехкдаьтта доакхкача бригадашца. «Старогрозненфта» Солнышкина кулгалдеча коммунистически кьаьхьегарна бригада, «Грознефтеразведка» треста геолого-разведочни контора нн. Ихаевап Светунен кулгалдеча бурув деттарий бригадашца. «Сунжанефта» НПУ нов. Борданке кулгалдеча бригада, ишта кхьчьар а.

М. НАЗАРЕТОВ, «Грознефта» объединене начальник.

ИСТОРИЧЕСКИ ТКЪО ШУ

Москве хинна торжественни собрани

МОСКВА, 12 декабрь. (ТАСС). Селхан Кремлевски театре лоархІамера ди — Советски Союзан Чехословакенен юкъъера дотгатІлен, вІашш юкъъосташ даьра. тІом дІабаьнначул тІехьагІа цхьана тІулакхаш деладара договора 20 шу дизар торжественно дезде вІашшТіехьийар советски общественноста вакалаш.

Геттара чІоагІа тІоапаш а тохаш тІаийпар собране гулбенна-раша вошал долча мехка партийно - правительственни делегаци. Чехословакин дотгатІашша цхьана президиуме бар Коммунистически партен Советски правительстван кулгалхоь, паччахьалкъен, партийни, общественни деятелаш.

Торжественни собрани хьайийар КПСС МГК хьалхарча секретара Н. Г. Егорычева.

Советско-чехословакин договора 20 шу дизарах доклад йир КПСС ЦК Президиумна членца СССР Министрий Совета Председателна хьалхарча заместителца А. Н. Косыгина.

Талламат бесзме дІалайІаго гулбенна хинначуьра Чехословакен партийно-правительственни делегацина керте латтача КПЧ ЦК Президиума членца. КПЧ ЦК секретара И. Гендриха дьяча къамьлата.

* * *

ПРАГА, 12 декабрь. (ТАСС). Чехословакин халкъо чІоагІа деза-деш белгалдоаккх дотгатІлен, вІашш новкъосташ дара. тІом дІабаьнначул тІехьагІа цхьана тІулакхаш деладара договора 20 шу дизар торжественно дезде вІашшТіехьийар советски общественноста вакалаш.

Геттара чІоагІа тІоапаш а тохаш тІаийпар собране гулбенна-раша вошал долча мехка партийно - правительственни делегаци. Чехословакин дотгатІашша цхьана президиуме бар Коммунистически партен Советски правительстван кулгалхоь, паччахьалкъен, партийни, общественни деятелаш.

Торжественни собрани хьайийар КПСС МГК хьалхарча секретара Н. Г. Егорычева.

Советско-чехословакин договора 20 шу дизарах доклад йир КПСС ЦК Президиума членца СССР Министрий Совета Председателна хьалхарча заместителца А. Н. Косыгина.

Талламат бесзме дІалайІаго гулбенна хинначуьра Чехословакен партийно-правительственни делегацина керте латтача КПЧ ЦК Президиума членца. КПЧ ЦК секретара И. Гендриха дьяча къамьлата.

* * *

ПРАГА, 12 декабрь. (ТАСС). Чехословакин халкъо чІоагІа деза-деш белгалдоаккх дотгатІлен, вІашш новкъосташ дара. тІом дІабаьнначул тІехьагІа цхьана тІулакхаш деладара договора 20 шу дизар торжественно дезде вІашшТіехьийар советски общественноста вакалаш.

Заседане баьхкар Антонин Новотный, Йозеф Ленарт, Чехословаке Коммунистически партен правительствен хьыбола кулгалхой, КПСС ЦК Президиума член, КПСС ЦК секретарь СССР Лахьехьарча Совета Президиума Председатель Л. И. Брежнев керте а латташ йола Советски Союза партийно-правительственни делегаци.

Гулбенначаьрга чІоагІа тІоапаш тохаш тІа а ййиа, доклад ййар КПЧ ЦК хьалхарча секретара, республика президента Антонин Новотне.

Трибуна тІа воал советски партийно-правительственни делегацена керте латта Л. И. Брежнев.

Цун сий деш Іалъямате чІоагІа тІоапаш тох торжественни заседане гулбеннача наха.

КПСС ЦК, СССР Лахьехьарча Совета Президиума, Советски правительства, миллионаш а миллионаш а болча советски наьха, Н. С. Хрущева ший цІерах по чІоагІа довша а боаккх, дагара вежарий моарша а лу чехословакин халкъера.

Шин мехка юкъера доттагІал дІахо йолача хана а хаддаяча чІоагІдара долла хІама советски дергІкнара тешам ду Л. И. Брежнева вошал долча чехословацки халкъа.

Гулбенначаьрга геттара чІоагІа тІоапаш а детташ нов. Л. И. Брежнева Іодийар КПСС Центральни Комитета, СССР Лахьехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета моарша.

Чехословацки советски халкъий доттагІалн барт-цхьоаІон шІаккха йохарйоаш чІоагІа хьалхарча торжественни заседани.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА ПЛЕНУМЕ

МОСКВА, 11 декабрь. (ТАСС). КПСС Центральни Комитета Пленуме ьйча доклада тІа ковкъоста **Н. С. Хрущева** аьлар, наьха санна В. И. Ленин дийна валаре, хІанз цо, хьагучох, ухх тайпара ала мегар: коммунизм — из я Советски Іаьдали, берригача мехка электрификаци яра, халкъа боахама химизаци яра.

Ишта ба химе лоархІам, хІаьта из берригача мехко хчетадеш а да, цунна тешап ду, къьаьсташ аьча, мехка массе миІнгерча Пленума цІерах сьездий Кремлевски Дворце геттара дукка ухаш телеграмматца. Цар тІа советски наьхе чІоагІа могаш йоккха хІама хьяра даькъера Іалъямате йоккха план. Цунца цхьана цар хоамаш ду шоай кьаьхьегарна толамех — исторически лоархІам болчу цу гІулакха шоаш лоацача даькъах.

КПСС ЦК майски Пленум хІаьта чІоагІа кьаьстта дукхагІа а деш, хІама дегІайболаяра даькъе хІанзлехь а дукха балхаш даьд мекко. Тахан Іуйрийнаьра заседане из хьалийар химически индустре йоккхача пхе центра виказаша — Азербайджана Компарте ЦК хьалхарча секретара **В. Ю. Ахундова**, парте Татарски обкома хьалхарча секретара **Ф. А. Табеева**, парте Башкирски обкома хьалхарча секретара **З. Н. Нуриева**, парте Пермски промышленни обкома хьалхарча секретара **К. И. Галашшина**, парте Лугански обкома хьалхарча секретара **В. В. Шевченко**.

Азербайджане ухх тІехьхьара пхе шера. КПСС ЦК майски Пленум хинначул тІехьагІа, 2,8-за алсамбаьнначу химически промышленносте боарам, хІаьта 1965-ча шерага лоацаме хІама ца ишаш ду, кепиний маьха мара йоацаеча «экономега» дукха мах бода.

Нов. Каргина дош оттаду химически производстве технически культура лакха хилийтара хьакъеча, лакха дикал йола продукци хьяра хиланза яргйоацача. Лакха температура йола пайда ешаш йола геттара тІоагІа пластикаш, кхыча йола электроника, радиоэлектроника, авиацена керда синтетически материалаш хьяра, йоах цо, хиланза яргйоацача цхьоаІ химически компоненташ цІенаца хьакъеча.

Дукхахча къамьлашца лаьрхІа уьятту химически удобрений дикала, кхашка царех пайда дигкагІа эцара хьакъехьара дош.

Цу хьакъехь дийцар. масала, парте XXII-ча съезда цІерачча, Виннишки областерча колхоза председателя **В. М. Ковуна** а Львовски опытно - селекционни станце (Курски область) директора **Р. Н. Сидака** а.

Тха колхозо, аьлар нов. Ковуна, ухх шера йоккъал яттача хьалашка хІара гектара тІара воацаш даьрхІача 23 центнер совгІа ялят даьккхар. Из да лаккъ агротехникаца а йолаш химически органически удобреней еттарах хьакхинар.

Химически удобреней — хьукъам лаххбара шин болх фактор, шолхонца іохаметтаоттабу цар шоашка дІабаха мах. Цхьабаьхьа, во тІулакх да. йоах ораторз, хьоанал йоалла вещественаш царца кІезига хилар бахьан долаш уж хьяра дукха мах дІабодаш хилар.

* * *

Пленуме яьча ший докладе новкъоста Н. С. Хрущева Прибалтика республикашта хьалхарчи декхар оттадаь: юрта боахаца, хьоанал йоахо пленумаш, къахаш ткъайолча хьяра. Шиъеден Финляндеи боарамга.

Ший къамьла доккха лакъа цу деша хетадир Латве компарте секретара **А. Я. Пельше**. Цу тайпарна декхар оттаде геттара ийса а да, йоах цо. хІаьта латышаша из сийлена хоачаш а дергІа. Юртбохазмерча лаьттаб бІаь гектара доарІам хІаьтехьа а 140—150 центнер духхи азарйел дуккагІа центнер шурел йоаккхаш боахамаш Латве кІезига ца хилар хьахьоккхаш дола бакъдараш дуьш оратора.

Цу тайпара толам баккхара минеральни удобренеш мел боккха лоархІам болаш я хьахьоко «Глуда» ахьа совхозерча гІулакхаша, белгалдоахех нов. Пельше. Цу совхозе ишаи участке гектара 6 центнер хоачаш минеральни удобреней яхкар, гурахьа дувца рожа 40 центнер - яьккхар цига хІара гектара тІара. ХІаьта нохч лаьттара бІаьнна чуукъам шозза кІезигагІа бар.

Юххьанца оаха даьча лоархІамаша яхьехьох, йбах оратора, эшаш йола мелиоратини балхаш дича, дІадоа йовллача лаьтташ известковани дича, биззаш йола йоацаеча хьакъеча юртбохаама продукташ яхара Шведенен Финляндеи тІехьакхийна ца Іеш, парел хьалха яла а Латвега йиш хилар.

КПСС ЦК майски Пленум хиначул тІехьагІа мехкарча цу экономически районе химически промышленность низ болаш цхьаГІаена хилар дуьш. Кьилбаседа-Кавказски совнархоза председателя **В. И. Иванова**.

Уж тІехьхьара пхе шера шозза совгІа алсамъьяннай Кьилбаседа Кавказе химически промышленносто хьаеш йола продукци. Цуга совнархоз дикалгаьнна а лоархІамера хувшамаш хиннад. тІехь-тІехьа духхагІа дегІаух кхачан болаца мёттел кхачан йоаца бедал а ухийташ балхаш цу производствош, сихха дегІаух Іалъяш газа-нефтеразведкин удобреней елга. Цу юкъа-ра хьалъяьй Невинномысски Волго-донски химически комбинаташ, хьамча-технически индустре ю Черкасски. Армавирски заводаш, кахьарашта мётлел дІадуха хІамаш ю Нальчикски, Армавирски комбинаташ, ишшта кхыяраш санна йола химически индустре нна бола керда центраш.

Чоагіа хьинар лаккдена къахьегаш и Невинномысски химически комбината кулла коллектив. Цо дика кхамаьхал а йолаш декабрь бухтт хьакхулаьцаьа а кхоачашйир шера план, хІаьта КПСС ЦК Пленум хьаеллача денга цо планал соагІа итташ тонна продукци, минеральни удобреней хьяра даькъе комбината иш хьатІадоагІача шозза совбакхкара кхоьсам лоаттабеш да невинномысски химикаш гІишлохкийн.

Академика **Н. И. Семенова** шина къамьлашца белгалдаьхьар 1958-ча шерара КПСС ЦК майски Пленум хиннача гІулакхаш химически Іилма дегІадоалдара дьякъе советски Інзмахоша дикаш хІамаш карагІдьяьнна хилар. Іилман фронта дуьхьара участкашка, йоах цо, ай дІатІакхкаьа чІоагІа Іхийттача Штаташкарчеи капиталистически кхыча мехкашкарчеи Іилман боарамашта, хІаьта цхьаЬолча участкашка царел хьалха а дьяннад.

Центральни Комитета Пленума соцама проект кийтье, новкъост Н. С. Хрущев председатель а волаш комисен хержар Пленумо.

КПСС ЦК Пленум дІахо ший болх беш я.

(ТАСС).

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА ПЛЕНУМАХ БОЛА

ИНФОРМАЦИОННИ ХОАМ

1963-ча шера 11-ча декабрь КПСС Центральни Комитета Пленуме дІахо дихьар «Химически промышленность сихха дегІайолаяр — юртбохаама производство айіпри халкъа торо тоаяреи лоархІамера хьал» яха новкъосташ Н. С. Хрущева доклад ювцилга.

Іуйрийнаьра заседане къамьлаш дир новкъосташа: М. В. КЕЛДЫША (СССР Іилмай Академе президента), Ф. А. ТАБЕЕВА (КПСС Татарски обкома хьалхарча секретара), Д. Ф. УСТИНОВА (СССР Министрий Совета Председателна хьалхарча заместителя. СССР ВСНХ председателя), В. АХУНДОВА (Азербайджана КП ЦК хьалхарча секретара), И. П. ВОЛОЧЕНКО (СССР юрта боахама министра), З. Н. НУРИЕВА (КПСС Башкирски обкома хьалхарча секретара).

* * *

1963-ча шера 12-ча декабре КПСС Центральни Комитета Пленуме дІаходихьар «Химически промышленность сихха дегІайолаяра — юртбохаама производство айіпри халкъа торо тоаяреи лоархІамера хьал» яха новкъосташа: В. М. КАВУНА (Винницки областа Бершадски района КПСС XXII съезда цІерахча колхоза председателя), Р. Н. СИДАКА (Курски область Льговски опытно-селекционни станце директора), В. А. ИВАНОВА (Къилбаседа-Кавказски совнархоза председателя), А. Я. ПЕЛЬШЕ Латве КП ЦК хьалхарча секретара), Н. Н. СЕМЕНОВА (СССР Іилмай Академе вице-президента), Н. К. БАЙБАКОВА (СССР Госплана чуйоагІача химически мехкдьттаи промышленноста Паччахьалкхен комитета председателя).

Центральни Комитета Пленума соцама проект кийчье новкъост Н. С. Хрущев председатель а волаш комисси хержар Пленумо.

Сайрийнаьра заседане къамьлаш дир новкъосташа: А. Ю. СНЕЧКУСА (Литва КП ЦК хьалхарча секретара), В. В. ГРАЧЕВА (Курски область Калиновка яхача юртарча колхоза председателя), В. Э. ДЫМШИЦА (СССР Министрий Совета Председателна заместителя. СССР СНХ председателя).

КПСС ЦК Пленум дІахо ший болх беш я.

КПСС ЦК Пленумо кхоастадаир организационни деташ, Пленумо КПСС ЦК Президиума членала кандидата дехьарех муьхьа валийтар нов. В. В. ШЕРБИЦКИЙ.

Пленумо КПСС ЦК Президиума кандидатална член хержар нов. П. Е. ШЕЛЕСТ.

КПСС ЦК Пленумо болх йнстебаьккхаб.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ЛАКХЛУ ДЕШАРЦАРА БЕЗАМ

Ухх шеза 3000 совгІа саг дешаш ва Гудермески промышленни зона партийни дешара сете. Шоаш дешача семинаршкех къаст-къаста планаш йолаш дешаш ба царех аханел совгІа бодий коммунисташ партех бозаларш. ТІаъш болхлойн производственна кулгалхой дешаш бола коммунистически кхъьегама школаш укх шера хьалхараа вІашагІтехьа кулгалхоза. Шерлуш латт кадраша экономически дешар хьалха. ДукхагІа хинна́ш конкретни экономика семинараш кхъьанцара экономически школаш. Политически дешара системера ахаш совгІа бола дешархой цу семинараьхьа школашкех ба.

Дика вІашагІкхийтай пропагандистий состав а. Лаккера а чакхъялназа лаккера а образования хила йоагІташ йола пропагандиста балха опыти йолаш ба царех дукхагІбараш. ХІаъта иштта лоарІаам бе безаш да дукхаха кружокашгех семинарскеи группаштех керте промышленни предприятей кулгалхой, инженернотехнически болхлой, хьехархой, дораш латташ хилар а.

Масала, уйла тІайойаш а чуложалкх дика болаш а занятеш ю конкретни экономика семинарашкарча пропагандиста вагонни участка начальника нов. Казарска, Гудермески локомотивни депо начальника нов. Брагучко, Гудермески нефтепромыслови управленне начальника нов. Суслина, электростанце начальника нов. Мельникова, машинаькъа 15-ча дистанце начальника нов. Сурмача. Теоретически дешаш хиларна а шиъ коллективаш текхарашца а дувза вІашІтехьдоал цар производствай балхаш кІоарІта довзар. ХІаъта цу тІулакхаша лакхбу ладувІаргий творчески безам. Масала, нов. Мельникова кулгалдина семинарски группа берзина членаш коммунистически кхъьегама ударникаш ба. Семилетка пхеллаІча шера заданеш хиналъ хьалха кхоачашъара социалистически жьйолаишьча Гудермески локомотивни депо болхлоша а кхъьегама оьсарле лакха йолаш бу болх.

Пропагандисташа цахаддаш

ЧУВАШСКИ АССР. Чебоксарча электроаппаратаи ераша продукци кхуьлийт мехкарча 30 совгІа йолча химически завода. Цу предприятет заказаната шерра пиньк хьайбилаб заводе.

Сурта тІас слесарь-сборщик Л. Лукоянован мастера помощник В. Поповаи химиний цІерах дІайохьийташ йолча релега хьожаш боаих.

А. Быстрова сурт.
ТАСС фотохроника.

КЪАХЬЕГАМА ОВСАРЛЕ ЛАКХЪЯР ДУХЬА

Агитаторехи пропагандистехи, ІилмаІ - техническеи общества хьалхе комплексни творчески бригада ВІашагІьелаІ Грозненски хрекинг-завода шолларІча цеха партийни бюрос. Эттара чохьахьегІа йола техническеи проблемаш я цо къегІераш. Цунна юкъе ва Кхоккхагіа вола инженер-механик Синкак Борис, установка начальник Аронов Иван, ремонтни цеха начальник Мельник Аркадий, кожехагІа вола оператор Осипов Лев, установкес лаборагІа вола инженер Литвинов Василий, Іохьхьанца деня бригадана кулгалдеш ва цеха вокхкхагІа вола технолог Сухеребринков Александр.

Цеха коллектив лаьрхІа хьожаш яр бригадо ший болх дІа мишта болабу.

Бакъдар аьлча, бригада членаша къьалхагІа а телар рационализаторски предложенеш, цуьхьабакъда, йокхкхай технически процеденаш ю. Цу тІехьа хрекинг-установка хрекинг еш йова 9-гІча установкера Вортбингтон яхача насосаш балха тешаме йоаш хиннаяр. Цу тІа чІоагІта тишцена а яр. Насосашка болх байтаб йола. Іьа 15 процент духьагІа йодар.

ТІакхха доладелар творчески балхаш: технико - экономически лоарХламаш, чертежаш, дІа-іохь ю консультацеш. Цу хинна пересоздани кет-кара ТІаш. Маьрша техническеи крекинг еш йова 9-гІча установкера Вортбингтон яхача насосаш балха тешаме йоаш хиннаяр. цу тІа чІоагІта тишцена а яр. Насосашка болх байтаб йола. Іьа 15 процент духьагІа йодар.

Кхенгіа кина болаш йола къьнара ши насос лелаечуа из шаь насос, модернизаци а яь тоаІнен фу дар-хьегІ, аьнга шоайла вІашиа дага а баьнна. тоае болабелар общественникаш. ІхьайоАа оатхалаш хийца а хийца. ДІаотташьчуд ТІехьагІа тешцаме маьрсеоеш каст-каста йола. Маьрша ТІехьагІа вола. Іьа 15 процент духьагІа йодар.

ТІакхха доладелар творчески балхаш: технико - экономически лоарХламаш, чертежаш, дІа-іохь ю консультацеш. Цу хинна пересоздани кет-кара ТІаш. Маьрша техническеи крекинг еш йова 9-гІча установкера Вортбингтон яхача насосаш балха тешаме йоаш хиннаяр. цу тІа чІоагІта тишцена а яр. Насосашка болх байтаб йола. Іьа 15 процент духьагІа йодар.

ТІакхха доладелар творчески балхаш: технико - экономически лоарХламаш, чертежаш, дІа-іохь ю консультацеш. Цу хинна пересоздани кет-кара ТІаш. Маьрша техническеи крекинг еш йова 9-гІча установкера Вортбингтон яхача насосаш балха тешаме йоаш хиннаяр. цу тІа чІоагІта тишцена а яр. Насосашка болх байтаб йола. Іьа 15 процент духьагІа йодар.

Цу хана деня насосий мара кхы уйла хиланзар бригада члений. Ух насос оагІорахьара тохкаш а зувш а яр. Сиха ца леле а, тешаме цунна дух тІа варгвола ниъ лоаш бар общественникаш.

— Битал болх, — аьлар цкъа Сухоребрикова лоарХламаш деш боахкача ший новкъосташка. — Хіана кхи эшаш бац из. Вайл хьалхабаьнаб кхоалаІча цеха рационализаторашца.

Цецвоаккхаш дар ца керда хьлама. Эттара хьалха Іъаьметта вера Аронов Иван.

— Нагахьа санна воай рационализаторски предложени юкъе ца а хьош, лоаллархаьрча цехатара вай из хьайийай аьнна, слесарашни эксплуатационникаш вайна эгІаз ГІоргбаш аьнна хет сона.

— Бакъдуьв, — аьлар воккхар ГІад а баха. — Лерхіар кхоачаш хиннаяь тоаІнен ба.

Кхы цхьаккха ди ха ца йоаеш, кхоалагІча цеха рационализатораша Мельникен Ильичевец дагалаьца комбинированни салькинови уплотнене конструкци мишташ хьежар бригада. Уплотнени хьежаш ницкъ насосо дукхагІа хана болх белгІ Іалашйеш ер ца конструкци. Асбестах аьча кІаьда салькинана меттеп металлическиир оттаьжар рационализаторраша. 20-зза дукхагІа ха йоакхар насосана болх беш.

Чоалхаьнера технически дешаш кдеш дешаш ше Іоолашеъьа а «лоадамбоадарш» а дицдилийтар бригадо. Фатагеп хьачу мел ух хар дуьха объемни счетчикаш оттайир общественникаша. ХьалхагІа цехашкара резервуараш чу ухаш доаа фатагеп кулгашца дуьстар.

Автоматика средствааш мамогта духьагІа производственна юкъекхухьнагІа, технологически процесс хІанзарча контрольно-измерительни приборашца кийчьелгІу бригада балха керттера лостам а хинна дІаэттад.

Цеха коллективо хІара бетта паччахьалкхен план 3—7 процент тІехьхоачъашеш хилдара юкъе да бригада творчески кхъьегама цхьадола дакъа. Цеха болхлоштта шоашта боКьонца гучадалар кхъьегама оьсарле лакхъяр дуьхь кьосам мишта лоаттабе бе-за. Гуччахьара масал эттара чоІагІта тешаеш да.

С. ФОЛУМЕНОВ.

Лорае дІайийна хІамаш!

Моллагіча тайпара дах а социалистически доалхьеънна деш долла зулмаш юхатохкаІа да советски законаша оттадаьр.

Цу тайпарча законех цаІ да «Колхозашкеи совхозашкеи дІайийна хІамаш йоаяраь болча бежктохкама хьакьехьа» 1955 гоа 19 январь эрдалькна СССР Лаххехьарча Совета Президиума Указ.

Из Указ ше эрадоакхкхан СССР Лаххехьарча Совета Президиумо белгалдаьхьхар, укх дІайийна хІамаш совхозни органий, предприятейи организацейи кулгалхой оагІонхъара деш доал па хилар а цхьашцабоча граждананй оагІонгахьара сочиалистически доалаъьенна деш гІулакхаш зулламе хилар а бихьан долаш колхозашкеи совхозашкеи дІайийна хІамаш, кІаштта а гурахьа дІайна яларан, доаханна а коа тІарча оалхазарна а духьа доалеш хиларар. Из бахьан долаш доккха зе ду колхозашта, совхозашта, пачхьалкхенна, хІаъта колхозашеи совхозий болхлошеи хьадеш доаа Іальамат духьа материални рухьхьаш паччахьалкхен хьакьехьа хІара оалхазарашкеи доадайташ мотт тІаш нийсъ духьхьаза а.

Указа вай республике чакхдаккхара практико тешал ду из кхоачашделга дуккхача районашца Іалашдеш ца хилар а хІаъта дІайийна хІамаш йоаяйташ дукхха мотт тІаш доаяр. Из Указ ше дІаоно а йоацш дІаоьлар. Из бахьан долаш дараяха йоалларо мекхьатта продукташ. Хіара кІирах цхьацца насос балха юкъера йоалар, болх саца а сацийте новкъостаа дуьхь слесараш болча болхар эксплуатационникаш.

Цу хана деня насосий мара кхы уйла хиланзар бригада члений. Ух насос оагІорахьара тохкаш а зувш а яр. Сиха ца леле а, тешаме цунна дух тІа варгвола ниъ лоаш бар общественникаш.

— Битал болх, — аьлар цкъа Сухоребрикова лоарХламаш деш боахкача ший новкъосташка. — Хіана кхи эшаш бац из. Вайл хьалхабаьнаб кхоалаІча цеха рационализатораш.

Цецвоаккхаш дар ца керда хьлама. Эттара хьалха Іъаьметта вера Аронов Иван.

— Нагахьа санна воай рационализаторски предложени юкъе ца а хьош, лоаллархаьрча цехатара вай из хьайийай аьнна, слесарашни эксплуатационникаш вайна эгІаз ГІоргбаш аьнна хет сона.

— Бакъдуьв, — аьлар воккхар ГІад а баха. — Лерхіар кхоачаш хиннаяь тоаІнен ба.

Кхы цхьаккха ди ха ца йоаеш, кхоалагІча цеха рационализаторраша Мельникен Ильичевец дагалаьца комбинированни салькинови уплотнене конструкци мишташ хьежар бригада. Уплотнени хьежаш ницкъ насосо дукхагІа хана болх белгІ Іалашдеш ер ца конструкци. Асбестах аьча кІаьда салькинана меттеп металлическиир оттаьжар рационализаторраша. 20-зза дукхагІа ха йоакхар насосана болх беш.

Чоалхаьнера технически дешаш кдеш дешаш ше Іоолашеъьа а «лоадамбоадарш» а дицдилийтар бригадо. Фатагеп хьачу мел ух хар дуьха объемни счетчикаш оттайир общественникаша. ХьалхагІа цехашкара резервуараш чу ухаш доаа фатагеп кулгашца дуьстар.

Автоматика средствааш мамогта духьагІа производственна юкъекхухьнагІа, технологически процесс хІанзарча контрольно-измерительни приборашца кийчьелгІу бригада балха керттера лостам а хинна дІаэттад.

Цеха коллективо хІара бетта паччахьалкхен план 3—7 процент тІехьхоачъашеш хилдара юкъе да бригада творчески кхъьегама цхьадола дакъа. Цеха болхлоштта шоашта боКьонца гучадалар кхъьегама оьсарле лакхъяр дуьхь кьосам мишта лоаттабе бе-за. Гуччахьара масал эттара чоІагІта тешаеш да.

С. ФОЛУМЕНОВ.

Моллагіча тайпара дах а социалистически доалхьеънна деш долла зулмаш юхатохкаІа да советски законаша оттадаьр.

Цу тайпарча законех цаІ да «Колхозашкеи совхозашкеи дІайийна хІамаш йоаяраь болча бежктохкама хьакьехьа» 1955 гоа 19 январь эрдалькна СССР Лаххехьарча Совета Президиума Указ.

Из Указ ше эрадоакхкхан СССР Лаххехьарча Совета Президиумо белгалдаьхьхар, укх дІайийна хІамаш совхозни органий, предприятейи организацейи кулгалхой оагІонхъара деш доал па хилар а цхьашцабоча граждананй оагІонгахьара сочиалистически доалаъьенна деш гІулакхаш зулламе хилар а бихьан долаш колхозашкеи совхозашкеи дІайийна хІамаш, цуьхьабакъда, йокхкхай технически процеденаш ю. Цу тІехьа хрекинг-установка хрекинг еш йова 9-гІча установкера Вортбингтон яхача насосаш балха тешаме йоаш хиннаяр. цу тІа чІоагІта тишцена а яр. Насосашка болх байтаб йола. Іьа 15 процент духьагІа йодар.

ТІакхха доладелар творчески балхаш: технико - экономически лоарХламаш, чертежаш, дІа-іохь ю консультацеш. Цу хинна пересоздани кет-кара ТІаш. Маьрша техническеи кр

ЯЛАТ ХЬУВКЪАДАРА ЛАРД

Халкъа боахам эхи дIахо а сиха айбара Iалъамате боккхача лохрIаме йола химически продукташ алсамъхьара дешаш фуаш вIашагIкхийтара КПСС ЦК декабрьски Пленума доккхийча кхъьсаргама толамашца накъа дахар хай халъхъ. Юрта боахаме химизаш юрх хIамаш дIаэйова льаттаяка хиш дехкарои мел эша эхьаш хьажу дIаэйова культураш массара а дика хьувкъаярш юкъарча хьайбай боахам дегIабовлабарар.

Юрта боахам сиха дегIабовлабара лардий лард я химически биохимически средстваех пайда эпилга. Практико боксонца хъьхехкха хIамаш дIаэйова льаттаяка ехкача удобренеша шоашка дIаэлахар хьувкъамаш совдаларца метташтдеш хилар. Кхай тIа йиллача аммичаи селитра алхха ваьхьан центнеро ухх боараме сособоаккх гектара тIра хьабоала боахаммашка а дийнахь-бус 200 тоии мара хилаш кхашка дIаяхка минеральиа удобренеш.

Тlехьаrа тlаэьхкача минеральни удобреиеех кхоьчаш ахаш а кхашка дIаяхкаш Нальсарех, Суиженски, Шелковски, Гроэненски производствеии управленеи боахамашца.

Минеральни удобреиеех къаьстара во пайда эп Нальсарен управленеи совхозашка. Октябра 40 шиъ-ер кхашка хьажа ухх боараме органаш 40 шиъ-ер гарттера агроиом нов. Цечоени управленеи керттера агроиом нов. Гагиеви совхоза кхашка удобреиеш дIаяхкара гIулакх бокъоица миита лел хоиш бан, шоашта а кхачарна а сиехам а беш, цар лелаеш йола дийраш хаьрш я. бокъоица долаш долаа хьал дац цу цифраша хьакъоккар.

Кхашкарча балхашта тIаэьхжам доаттабе а эиишаи бола хьехам тела а деккарайла бола уж специалистан ба, Iаламан хьалех тийна доаташ, шоррапашера лакхара хьажъьсаи дахара, мехка маэшша ялат а кхьйо-на юртбоахама продукташ а хидийтара шерра хими юкъейолаае езилга, йокъал уттача кхашка хиш дехка деиилга, юрта боахаи-ка муьхьагIа агрохимически лаборатореи яхкара эшаи дола гIоьа кхьа найеде а, хIара шерра-шера льатташта анализаш ерIйолаи уж лаборатореи яхка а еза. Цо колхозашкеи совхозашкеи торо хIиммагIа дIаэова культураш а льаттан шиЙ а башхалоиан терка-ал а еш, кхашка удобреиеи ех-килга иийса вIашtIехьдаккха.

Тlехьара а колхозоха, совхозий боьхлоиа, специалисташа шоашта хетар аргдолаи, пайда эпиига йола керда торонаш а балхаиара ххоачаибабараи а цар тIечхьаэархдолаи, уж кхоачамбоапараи дIалахара беррига а оариагIбарглоаи массе боахаме шерра дувца дика кхашка удобреиеи яхкара дешаш.

Республика юрта боахамерча кьаьхьаралий керттера дехкар да хIииз цхьаььха хIолорашеи

ТХА ИВАН ЛИНКОВИЧ

Сага кхел! Ма духха хIамз чулоацаш дош да из, сага кхел! Бе-башха хуо из кхел хъаьст-хъаьстача нIахъ.

Вай городе цхьан йиттеларIача, цхьанна хIаманца а белгалдолаш доапаца хьан цIарIа ахаш ваший хана духха хIама бIаргалайна, вокха вале а, дика лелалуш, из болаш вола Конов Иван Линкович. ТкъолагIча шерашкахьа цо гучкаьа денал долаш кхоьсам лелабаьр. Цанкова Болгаре оттаяь хинна фашистски режимана духьала. Къхьегамах, дега дувлена бохамех, патоамех хьалдизза, хIаьта а халкъ пархIата дакхар духьа доаттабеча кхоьсаш дега гIоп куйгIташ долна ваханца хьабенаб Иван Линкович шиб бIаьха нижъ.

Цу хана Фердинанд а оалаш хIанз Михайловград оалача Болгарски Халкъа Республикерча городе вах а хьалхчийна а саг ва из. Вера хана денз ший дерригз ахар Болгаре кхъхьегамой бабчо Георгий Димтрова вIашагIьелача Болгарски Коммунистически партена айъха дийза саг ва Иван Линкович.

1923-ча шера 23—27-ча сентябре Болгаре фашизмана духьала яьча хьалхарча восстане хьинаре дакъа лоацаш Конов Иван Линкович хилар бакъонаш а, дуьхьа Болгаре Коммунистически партен архивераш Болгаре революце музеераш дахьа цунгара документаш. Европе эггара хьалха фашизмана духьала из восстани яр из. 1923-ча шера сентябре фермдинанд яхача города чухьийхача метте дакъа лоацаш кинчнав Иван Линкович. Цунна геттара дика тешад ду 1953-ча шера Болгарски Коммунистически партен Центральни Комитета Софе арадалькъахета исторически книжка. ГIайттараш йийзачуд тIехьаIа, жандарман гонахьа а болаш, дийца Врачански набахта дIабуьгача революционерий сурт па цу книжка тIа. Революционеррашта юкъе да вайна вовзаш волча нов. Конова сурт хаьна хIамита вале а, адамашта гоама долча диктатора Цанкова а Тальгда духьала пирача революционни тIемашка тIоагIвеннача революционера сурт.

ТIоагIа доахьламе да Болгарски революце музеера Иван Линковичага дена кхы цхьаьнха документ а. Из сенна бехке ву дувцаш йола актн 1925-ча шера 25-ча декабре Софийски военни полевой судо цунна яьча приговора копий да вай дувцар. Цу документо къаьгга хьахьокх кхонача революционера дIадахьа дIадена тIулаьхкхаш. ТIалаттача Тальдала духьала гера бе а лелла восстани яра, къаьлагIарга пархIийни организаце член а волаш, паччахьалкхенней цун Тальдалан духьала кхоьсам лелабара бехке ву кхоначу патриот. Тальдалан дохкха бIаьха тIулакхаш гучу а доахаш, из Тальдал Талакхкхара тIа а хьежаш, наха жъкъе бокхаз агитационни болх делабаьб цу хана Иван Линковича, болабаьча революционерий деза1ата новкъосталг дара ахча гулдеш хинчав из, паччахьалкхенна духьалара листовкаш из а еш, наха ешархIотта моттигашка хьалйиттай сотрага кхераме тIулакх из доллашехьа а.

Революце музеера 1963-ча шера денача Софийски военни полевой суда приговора копе тешад ду хьайдаIа болх бен дика бабаьлла дIаахьа хьинчаьа Коммунистически партен тIа эггара кхермерГаргарех цуна член из хиларах тарра, И. Л. Коновна хьалъалла ве аьина суд як хилара.

Шийна цхьа дог-уйла долаш болча дотгатIинаш новкъосталг а дан, набахтара вадарах хьал ца оллаш висар из, хIаьта 1925-ча шу чакхдоаллаш Советски Союзе хьа а вена, Советски Тальдала мукъагIа волл саг а хинна вала хIара из. Из бакъду 1962-ча шера 25-ча августе къхьегамхой депутатий Михайловградски городской Совета денача удостоверене.

Фашизманен капитализманен духьалара революционни боламе Иван Линкович Конова дальа доккхийна хIамай бизза мах бабе Болгаре Коммунистически партен а дерригза болгарски халкъо а.

Фашизманен капитализманен духьала Болгаре кхоьсам оаттабеч хинчарий комитето ух денош кхаьа удостоверени дайтад нов. И. Л. Конова. Цу удостоверене яхачох, фашизманен капитализманен духьала хьинаре кхоьсам лоатгабаьрн 1923-ча шера сентябре хинчача фашизмана духьалара восстане дакъа лоацаш яхача цIи енний Иван Линковича.

Болгарски Халкъа Республика Лахчехьарча Совета Президиумо 1949-ча шера 21-ча майдан тхаьа «1925-ча шера сентябрьска восстане дакъа лоацаш хиларах» яха медаль хьожаьй нов. Конова.

Дукхха кхы а да Дальен духхьа нов. Конова дан сийлаьча тIулакхаш. Шийна шолгIа тIа из а вежарий а. Далье а корайир Иван Линковича Советски Союзе. Советски наха хьалхара пятилеткаш кхоьчашъеча шерашка берриза ший дIа а дуьхьа кхоьчаьра воллаьлар из.

Советски халкъо Сийлахьбоккха дай-мехка тIом лелабаьча шерашка из тIом чакхбаллалца нов. Конова хьинаре дакъа лаьцар иэмечни фашисташ бохабеш. Киеве а, минска кхыча городашка а денал лоаттабеш я.

Чакхдаллар балха ди. Массе хана а дечоа тIера вола Иван Линкович тIаккха а чуводан. Шо хьечача кагирхочех ца къасташ дукха ха а йоаккх цо. Е революционерий халача наькъех, е шийна а кагирхошта а бIаргIайна кичфильмаех къамъаллаш деш, е къхьегама дийнаха шоаш дацарий итогаш еш, е де дезарш белгалдаьхьал хул уж. Цудухьа ший-ший на из волаш сенна духа вена Иван Линкович группацарча хIараneна. Дикача дас ший бера еш йола йоаххо пар ея на из ше а.

Ишттта ваханш, болх бен, шийна тIулакх доагIаш долча ноха накъа воалаш ва тха Иван Линковича,

Б. ДИДИГОВ.

Том чакхбаьнначул тIехьаIа, керда вахар хьалеш болча бахьах чуийна Иван Линкович. ГIишлонаш хьалъеча балхъ вахар из. ГIишлош хьалъяра а революционни хъовсам лелабара а дакъъера ший йоккха опыт массанена дIалаьара тIоагIа тIаьхьа кхуьш. 1957-ча шера денз халданза кхъхьегама резервай системе болх бен ва из. Цу юкъаГIа дика кийч а бах дукха кдона специалисташ дIабахийтаб цо тIом-тайбарча гIишлоний обьекташка.

Геттара дукха письмош ух Иван Линковичага специалисташ а бах, дика кхетам а бена ше бахьа дIаахийтача кагирхошкара. Шоаш бахьан доалаш по мел дахьун химе, цунна барабаьлаш дIалаш да ух дерригза письмош.

Училища коллективе чIозIа сий деш, доархIаш ва Иван Линкович. Месткома председателалла хержаб из Коллективно.

№ 1 йолча плотницкий группана производственни дешар хьехара мастер а волаш болх беш ва хIанз ух сахьта Иван Линкович. Дукххача къамех нах ба цу группаца балха говзал Iомаеш: эрсий, иохчий, гIлагIай, иштта кхы-бараш.

Дикача мастера беш бола хьехам рацза хинна дIаэц кагирхоша. Училище эггара зиказIа дисциплина яр цун группа я, хIаьта дисциплина дика йолча метте иштта дика лел болх а дешар а.

ТIехдика хьалдаь а дахьа хана хьалха дIаделнад группо по 24 кварпир йола цIенош, КПСС ЦК декабрьски Пленум са сийна яхьье а яьна, цера план дикка тIехьхоачашъьяьй группо.

Болгарски революционера кулгалду группа коммунистически къхьегама группа яхь гIайгIа ца йоккхуьр цо къасташ дукха ха йоаккх цо. Е революционерий халача наькъех, е шийна а кагирхошта а бIаргIайна кичфильмаех къамъаллаш деш, е къхьегама дийнаха шоаш дацарий итогаш еш, е де дезарш белгалдаьхьал хул уж. Цудухьа ший-ший на из волаш сенна духа вена Иван Линковичу группацарча хIараneна. Дикача дас ший бера еш йола йоаххо пар ея на из ше а.

Ишттта ваханш, болх бен, шийна тIулакх доагIаш долча ноха накъа воалаш ва тха Иван Линковичу,

Б. ДИДИГОВ.

Америка вIашагIкхийттача Штатий кхаь городе — Ньюйорке, Филадельфе, Милуоке — хьокха оттаяь я советски графика выставка. Искусство дика езараша чIоагIа дика лоарХI советски художежний произведенеш.

Сурта тIа: выставка залех цхьанне чу.

Пренса Латина — ТАСС сурт.

ДЕШАРХОЙ НОВКЪОСТАЛЦА

Ший хозяча бепшаннца дIайайай Ассинояка яха ст1ина, Ассиноякера наькъаш дерригза хIанна дац аьина гаьнаш а ег1а да. Гаьнашта гIулаяк деш ба станице бака кхъзоной а кагирхой а. Къастта дика ву бу ваь болх станицерча цхьайттшерарча школа дешархоша. Духьхал дешархоех латташ «Iалам лорадерап» яха общество я школе вIашагIлела.

Пионерий дружина совето общества советаца цхьана балха план оттайир школана гонахьа, улицашка, юрта йиште, Грозне бодача наькъа йиште гаьнаш йогIа. Дешархоша шоай долг кхочушдайр. 2000 совIа га дIаеIар цар. Цуз совIа шоай школа кхо сомий беш а ег1ай дешархоша.

Г. СИМОНОВ.

КНИЖКА—ХIАРАНЕНА

Йоккха я Грозненски химически завода технически библиотека книжкай фонд. Уьхаза да органически химех, механдьята чакхдаккхарах, пластически массаш хьаьрах дата а цунна кхыдола химически промышленносте эша а литература.

Технически литературе масанера дIахьоачаргдолаш заводера. цехашка вIашагIкъевай йоаца библиотечкаш. Болхлоштта юкъе книжкаш доаржадеш да специалисташ— химикаш Л. Гей, О. Гавырина, В. Кошелева, иштта кхыбараш. Цар дешархоша хIама даа болхлой арабаьча а балха ха яьяьча а болх бу цу библиотекашка.

Керда книжкаш дувцаш каст-каста библиотеке конференцеш кул. Дукхача болхлоша дакъа лоацаш цу конференцешка.

Н. СЕРГЕЕВ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ХРОНИКА

Ноха-ГIалгIай АССР прокуратура органашка духхьара шерашка а пIена а болх барах Ноха-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лахчехьарча Совета Президиума Сийлен грамота енний Ноха-ГIалгIай АССР Лахчехьарча Совета Президиумо **Рахтин** Василий Фомича.

* * *

Ноха-ГIалгIай АССР Лахчехьарча Совета Президиумо кхыча балха тIа вахарца дувзаделла Ноха-ГIалгIай АССР Министрий Совета чуйоагIача паччахьалкхен кхерамален Комитета председателла декхарех мукъъалийтаб нов. **Хлестков** Алексей Александрович.

* * *

Ноха-ГIалгIай АССР Лахчехьарча Совета Президиумо Ноха-ГIалгIай АССР Министрий Совета чуйоагIача паччахьалкхен кхерамален Комитета председателла тхьоьнаш нов. **Жигалов** Василий Ильич.

Ухх деношка культура IIагIа «Сенца я сага хозал» аьина тема йола сайре хилар. 200 гаррга сар веначар цига. Сакъердам болаш чакхъьалар сайре. Культура IIен агитколлективо «концерт хьекхар».

Дика вIашагIкъевай баккхаб клубе кружокий болх а.

Цига хьинаре дакъа лоацаш да болхлой, колхозхой, юртара интеллигенци. Царех ба ни. Евсултанов Ваха, Хасханов Iумар, Абалаева Людмила, Цумаев Сулейман, иштта кхыбараш. Кружокашка дакъа лоацаначар района художественни самодеятельностета хьожача хана хьалхара моттиг яьккхар, хIаьта республике гойтара агитацера хьожача хана а яьккхар Ахъой-Мартана культура Рубени Шено хьалхара моттиг.

Районни культура IIен болх дика вIашагIкъевай баккхаб бахьан доаш культура IIен директора нов. Сакаев Бауданга цIи районни культура отдела Сийлен книжка тIа дIаязъяьй.

А. ИБРАГИМОВ,
Урус-Мартана производственни управленеран комсомола комитета секретара заместитель.

ЕРРИГСОЮЗНИ ПИОНЕРСКИ

Цхьа шу совгIа ха яьнний Центральни берий экскурсионно-туристски станце «ВашгIкъевай-кхаргла лаккера классашка бераш Москве, Ленинграде, Киеве, Риге, Тбилисе, Волгограде экскурсе гIолга. Къонача туристаша довзаяра вай Дахьен историе памятникаш, историко-революционни моттигаш, музеяш, выставкаш, театраш, иштта кхылараш.

Iан каникулаш йолча хана Московске экскурсе гIоргба Гудермесера, Наурера, МагIалбикера дешаршхой.

Цхьайола халъха образоване оттаяш лерттIа йоаккхо еш из цу лоарХIаморча гIулгIака. Масала, Ноха-Юрта районо завеДующи нов. Дзарабиев Iан каникулех бераш Москве дахийта путевкаш ца йа а эцаш Iийнах. ТIоагIа пайда баргбар иштта экскурсех лоаман районашкера дешархоша.

Хьалха образоване органаш а комсомольски организацеш а декхарийла я 4-ча Ерригсоюзни экспедице пионерераш школьникашеи дикагIа дакъа лоацаргдола гIулакх вашгIкъевайбаьча.

Б. РОСТУНОВ,
Республикански экспедиционно-туристски станце методист.

ФБР ДОКЛАД ПРЕЗИДЕНТСКИ КОМИССЕГА ДIАЧУЕННАЙ

НЬЮ-ЙОРК, 10 декабрь. (ТАСС). Юстице министерстваьс Э. Уоррен председателла а волаш йолча специальни президентски комиссера дIаучений 22-ча ноябре Даллас США президент Дж. Кеннеди вер мишта хинна дувцаш йола ФБР доклад.

Американски информацеонни агентстваша белгалдоаккхача тайпа, доклада тIа «Iалла шеко а ца» президент Кеннеди вийнар Ли Освальд хилара. Агентстваша белгалдоаш ФРГ-га гIолла Кеннеди вера Освальд бехкевар, къаьстта аьлча, уж бахьашша хилар хьахийад шоашта, ахаш: топа тIахьоарчадаь хиннача кхьхата тIара Освальда гIелгай дераш корайай. Иштта топа тIа йисай микроскопа хьожача маьра тIаргача йиш йоаш шIамита Освальда «баржкий хIамилгап ва».

Агентстваша дела хоамех, доклада тIа къаьсттий да Освальда из вийнар Джек Рубби «шоайла барта ца хинжилгап, «уж шоайла боозаш ца хинжилгап, цар дар» «Iаране ше-ше шоай лоIане сакъера».

Селхан США сенато бергиган дала а болаш могаьь тIаийцар президент Кеннеди вер мишта хинна тоххаш йолча комиссеша эггара тIехйола бокъонаш лойла, яхаш бо-ранолеш. ХIанз из революци ноггае еза виналий палато.

КАРАТЕЛАШ ДОРХБЕННАБ

ГАВАНА, 12 декабрь. (ТАСС). Доминеканска правительство Центральни Кордильеращкара партизански отрядина тIом доаттабеча районаш-ка бIу Iаозаш а Америке къабь духхьа тIема гIирс тIаккхуьлш а я. Пренса Латина агентства беча хабаш, партизанаша дуьхьала «генеральни наступлена» с кийлуш а правительство,

Операци чакхйаьжъкарга лаьрхIа партизанаша лоаттабеча къовсама США Iомабаьча эцараша оттаяьна плани лардя тIа. Белгала аьчча, цига дакъа лоацарга 40 самолете.

Ухх тIехьажарча денонка правительстени самолеташа хIинала дукхазза бомбаш йийтаб, дуккха ахархой боа а бен,

Горот Грозне, В. Терешковай улицаш, кв. 7, заказ волча гр-на Вырщаев Ахьмада тIом-тайбарча сий деннад город Грозне, В. Терешковай улицаш 11, кв. 7 яхаш йола ший-са Вырщаева Анна Петровна цIе Вайгарах дала дола.

Дош дувцарга Ленински района калхъа суле.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Шеча фронтовикий чаьна, 15. Телефонаш: редактора зам. — 2-07-01; бехкетохама секретара — 2-45-46; партийни вахарш, экономикан письмойн отделий — 2-25-72.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48; отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72.

«Грозненский рабочий» издательства типография, Революции проспект.

Типография из-ва «Грозненский рабочий» проспект Революции,

С-002268. Заказ № 8041.

Агитбригада совхозе

Дукха ха яц нов. Симченко Т. Ф. МагIалбикерча Чкалова цIерахча клуба заведующелла этта. Дика эгрbalнаб клуба болх.

Верриган а 25 сар ва художественни самодеятельности дакъа лоацаш. Дукха ха йоацаш керда дакъа лоацаш «Ингушский» совхозе баха хинна агитбригада доаккъашхо.

Агитбригада программа юкъе дар хилараш, советски а дошлой дехкарча а композиторий иалеш, художественни дешар.

Болхлой терхам чIоагIа тIаззар АТК шофера С. Слутивеи СМУ болхлочо В. Душэси дача вай-наька халхаро, пионерий Шеи директора нов. Кастарина Альнаха иллеша («Тбилисех дола илли», иштта кхыча номераша.

«Ингушский» совхоза болхлоша чIоагIа баркал аьлар самодеятельни артисташа. Ухх деношка Вознесенскеи Горагорскеи Георгья агитбригада.

Хь. МАГОМЕДОВ.

КУЛЬТУРНИ ХЬАШТАШ IАЛАЩДЕШ

Доккхий а бекхтохкаме а да идеологически фронта болхлошта хьалхашка латта культурно-массови а политико-схетама а болх тоабара хьакъекъара декхарадеш. Цу декхарех дика кхеташ а ший болх дика вIашгIехьбаккхха дIахьош а я Ахъой-Мартана культура Шеи коллектив (директор нов. Б. Сакаев).

Хьал а йоагIгача тайпара а вIашгIехьъьякъкхай уклаза гойтара агитацеи, сакъердаме а чулоацам болаш а я «Лермонтовский», «Новосельский» совхозий болхлой кхъьегама толамех лиша болх стендаш. Хан-хаиначьа пропагандисташа лекцеш еш, беседаш ю. Каст-каста бIаргIаго йиш я уклаза «Лермонтовский» совхоза партбюро секретарь нов. Кямов Юсуп, политпросвещене кабинета заведующи нов. Кобраев Хьамзат, адвокат нов. Дзарданов, иштта дукха кхыбараш. Шар беседаш ю, лекцеш еш.

Ухх деношка культура IIагIа «Сенца я сага хозал» аьина тема йола сайре хилар. 200 гаррга сар веначар цига. Сакъердам болаш чакхъьалар сайре. Культура IIен агитколлективо «концерт хьекхар».

Дика вIашгIехьбаккхха баккхаб клубе кружокий болх а.

Цига хьинаре дакъа лоацаш да болхлой, колхозхой, юртара интеллигенци. Царех ба ни. Евсултанов Ваха, Хасханов Iумар, Абалаева Людмила, Цумаев Сулейман, иштта кхыбараш. Кружокашка дакъа лоацаначар района художественни самодеятельностета хьожача хана хьалхара моттиг яьккхар, хIаьта республике гойтара агитацера хьожача хана а яьккхар Ахъой-Мартана культура Шено хьалхара моттиг.

Районни культура IIен болх дика вIашгIехьбаккхар бахьан доаш культура IIен директора нов. Сакаев Бауданга цIи районни культура отдела Сийлен книжка тIа дIаязъяьй.

А. ИБРАГИМОВ,
Урус-Мартана производственни управленеран комсомола комитета секретара заместитель.

ХРОНИКА

Ноха-ГIалгIай АССР прокуратура органашка духхьара шерашка а пIена а болх барах Ноха-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лахчехьарча Совета Президиума Сийлен грамота енний Ноха-ГIалгIай АССР Лахчехьарча Совета Президиумо **Рахтин** Василий Фомича.

* * *

Ноха-ГIалгIай АССР Лахчехьарча Совета Президиумо кхыча балха тIа вахарца дувзаделла Ноха-ГIалгIай АССР Министрий Совета чуйоагIача паччахьалкхен кхерамален Комитета председателла декхарех мукъъалийтаб нов. **Хлестков** Алексей Александрович.

* * *

Ноха-ГIалгIай АССР Лахчехьарча Совета Президиумо Ноха-ГIалгIай АССР Министрий Совета чуйоагIача паччахьалкхен кхерамален Комитета председателла тхьоьнаш нов. **Жигалов** Василий Ильич.

ЛадувгIа

РАДИО: 6.30 — «КПСС ЦК Пленума решенеи тIа хьинар айдуу» юртбохамза болхлошта передача (иохий меттала); 6.45 — аншаш; 6.50 — хоамаш передача (эрсий меттала); 7.10 — Грозненский рабочий». «Комсомольское племя» тасташ ерсий обзор; 8.20 — «Сердалов газета лагIонаш тIара; 8.30 — Советски Союзе хьа а вена. Советски школьникашеи передача (иохий меттала); 16.00 — передачай программа; 16.05 — «Кьобинар оазарг» передача (эрсий меттала); 16.25 — аншаш; 16.30 — керда хоамаш (гIалгIай меттала); 16.45 — «Хьакхаршта коммунически хьетам балар» передача (эрсий меттала); 17.00 — «Катирхошта коммунически хьетам балар»—передача (иохий меттала); 17.16 — керда хоамаш йолаш. ях» — промышленни болхлошта передача (эрсий меттала); 17.30 — керда хоамаш (эрсий меттала); 17.45 — катирхошта передача (эрсий меттала); 18.17 — керда хоамаш (иохий меттала); 18.33 — концерт.

УКВ: 9.00 — «МоагIнал да хьога кхоанеш» — концерт; 9.40 — фортепьянан оркестран лаьрхIа йола Гасанова шоллагIа концерт; 10.10 — «ТIайран чакхье, чаь дай мочкал» — радиопостановка; 19.00 — Сайре дика хийла шун — концерт; 20.00 — «Мар-нана» из радиопостановка (иохий меттала); 20.50 — «Стрдии оркестра концерт; 21.40 — «Ленингрдска проспект» яхача спектакла радиопостановка.

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.20 — Передачай программа; 18.25 — Телезанимени кордагарчи (эрсий меттала); 18.40 — Лоаззл арахьара политически гIулакхий хьакъевай комментатора кламаьл; 18.55 — «Комсомольское племя»; 19.05 — «Хьалхенна яха телевизионни журнал; 19.35 — «Кино иллеш» — концерт; 20.05 — Нефтяной института студенташ художественни самодеятельностен концерт; 21.35 — передачай программа; 21.40 — «Хьалхара безамах йола повесть» художественни фильм.

ДЕЛАРАШ ДОЛУ ДЕНЬГИ

Д. РАСКА ДАЬ КЪАМАЬЛ

ВАШИНГТОН, 11 декабрь. (ТАСС). Селхан Сент-Пол (штат Миннесота) яхача городе ше къамаьл деш. США паччахьалкхен секретара Дин-Раска аьлар, Вашингтоне цIа Штаташка цIий кхерамзеле Iалашъолургьан, нагахьа санна дерригза дунен тIа а из йоацаш хуьлу.

«Континентаташта юкъера баллистически ракеташ термоядерни боеголовкаш хьаьчча вай ханачъ, — аьлар США паччахьалкхен секретара, сатийна хетаргаш вайна, нагахьа ца хаьна а, вайна гонахьа мел дола хIама а сатийна ца хулеь. ВIашагIкхийттача Штаташка «вайна гонахьа мел дола хIама» йоацаш масех доаш соглашенеш да Советски Союзе хьа а, аьттув баьнна хилар. Царна юкъе цо хьоахкайр США президентан Советски правительстваца кирте даттаман кхечетайпан бухзам оттабара тIема кхерам кIезигбара нявъаьш лаха гIерташ хилар белгал а дьаьхьа, Раска дата дохийтар, кIезигга хьалхарга мара до